

การพัฒนาจริยธรรมทางวิชาชีพสัตวศาสตร์ : กรณีศึกษา – การใช้หลักสูตรจริยธรรม
และสวัสดิภาพสัตว์เพื่อปรับทัศนคติต่อสัตว์ของนักศึกษาสาขาสัตวศาสตร์
Development of Professional Ethics in Animal Science : A Case Study - Using
Animal Ethics and Welfare Curricula to Improve Attitude Towards Animals of
Animal Science Students

ชาติชาย โยเหลา¹ กอปรพร วัฒนะภูติ¹ รุ่งสวรรค์ วรรณสุทธิ¹ พรพนม คำมุงคุณ¹
และโดมินิค บลาซ²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรรายวิชาจริยธรรมและสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อปรับทัศนคติต่อสัตว์ต่างๆ และความตระหนักด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาสาขาสัตวศาสตร์ โดยการพัฒนาเนื้อหาจริยธรรมและสวัสดิภาพสัตว์ นำมาสร้างตัวอย่างสื่อการสอน เพื่อทดลองสอนนักศึกษาสาขาสัตวศาสตร์ จำนวน 148 คน (ทั้งหมด 169 คน) จาก 6 สถาบัน ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยของรัฐอื่น ทำการประเมินผลก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วย แบบประเมินคุณธรรมและจริยธรรมส่วนบุคคล EPQ (Ethical Position Questionnaire) แบบวัดความเข้าใจและการยอมรับของคนต่อความรู้สึกและมีสติรู้ตัวของสัตว์ AMS (Animal Mental Survey) แบบสำรวจทัศนคติความคิดเห็นต่อความเจ็บปวดของสัตว์ ATT (Attitude Towards Treatment of Animal) และแบบสำรวจความคิดเห็นและการยอมรับในการใช้สัตว์เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ASS (Attitude Towards Animal Scale) และแบบสอบถามด้านชีวลักษณะประชากร

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน EPQ, ATT, AMS, ASS ของกลุ่มนักศึกษาก่อนสอนและหลังสอน พบว่า หลังการสอนนักศึกษายอมรับการปฏิบัติต่อสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับการทำให้เกิดความเจ็บปวด หรือการฆ่าสัตว์ได้น้อยลง มีการยอมรับในการนำสัตว์มาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ

---

¹ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹ Faculty of Agricultural Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² คณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและเกษตร มหาวิทยาลัยแห่งรัฐออสเตรเลียตะวันตก

² Faculty of Natural and Agricultural Science, The University of Western Australia

ได้มากขึ้น และนักศึกษามีความเข้าใจและรับรู้ของควมมีสติ สภาพจิตใจและคุณลักษณะต่างๆ ของสัตว์ ที่ดีขึ้น เมื่อเทียบกับช่วงก่อนได้รับการสอน แสดงว่า การสอนด้วยเนื้อหาสำคัญ ในหลักสูตรรายวิชาจริยธรรมและสวัสดิภาพสัตว์ มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความเข้าใจ ความตระหนักของนักศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกรับรู้ของสัตว์เพิ่มมากขึ้น และปรับทัศนคติที่เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อสัตว์ของนักศึกษาสาขาวิชาสัตวศาสตร์ เพศของนักศึกษามีผลน้อยมาก ต่อการตัดสินใจเชิงจริยธรรม และทัศนคติความคิดเห็นที่มีต่อสัตว์ในด้านต่างๆ ยกเว้นการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บปวดและการฆ่าสัตว์ ที่พบว่านักศึกษาหญิงมีการยอมรับได้น้อยกว่า และมีความตระหนักในความฉลาดและการรับรู้สึกรับรู้เจ็บปวดของสัตว์ต่างไปเมื่อเทียบกับนักศึกษายชาย

การศึกษาวิจัยสามารถใช้ เป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบและประเมินทัศนคติความคิดเห็นที่มีต่อสัตว์ เพื่อการประพฤติปฏิบัติทางวิชาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมของผู้ที่มีวิชาชีพหรือ อยู่ในภาคการผลิตสัตว์ ซึ่งจะช่วยให้สัตว์มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะใช้วิธีการที่ “สะอาด เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีจริยธรรม” มากขึ้น อันจะส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ในประเทศไทยต่อไป

คำสำคัญ : จริยธรรมวิชาชีพ จริยธรรมการใช้สัตว์และสวัสดิภาพสัตว์ ทัศนคติต่อสัตว์ นักศึกษาสาขาสัตวศาสตร์

ABSTRACT

The aim of the research is to investigate the use of animal ethics and welfare curriculum to improve attitudes toward animals and the awareness in animal ethics and welfare of Animal Science students in six public universities. The tools used were and 4 attitude scale surveys; Ethical Position Questionnaire (EPQ), Animal Mental Survey (AMS), Attitude Towards Treatment of Animal (ATT) and Attitude Towards Animal Scale (ASS). Demographic information such as age, gender, occupation of parents, number of pets, geographic region of origin (rural or urban area) and religious affiliation were also collected from 148 students (total of 169) from 4 Rajamangala University of Technology and 2 other public universities

The attitudes to animal welfare of the students were measured by their EPQ, ATT, AMS and ASS scores. For ATT, AMS and ASS, the score was averaged according and the score from most of categories were also differenced when compared between before and after the use of animal ethics and welfare curriculum. This suggested that the attitudes can be influenced by the learning experience about animals by the design curriculum or education package. Therefore, the curriculum can be used to change attitudes of students enrolled in animal science based degree and producers. Gender had no or little impact on the EPQ and ATT scores except ATT score on the pain or killing method. However, the female students had a more compassionate or humanistic attitudes to animals. This was illustrated by the different scores in items attributing intelligence and suffering to animals given by female students compared to male students.

This study will be of importance to validate and assess the level of positive attitude toward animals in professional ethics of animal production sector. They could be used to the advantage of the health and wellbeing of animals and of the exporters of Thai products toward countries where 'clean, green and ethical products will be in high demand.

Keywords: Professional ethics, Animal ethics and welfare, Attitudes toward animal, Animal Science students